

Zadeva C-502/20**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

5. oktober 2020

Predložitveno sodišče:

Cour d'appel de Mons (Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

22. september 2020

Pritožnik, tožena stranka v prvotnem postopku:

TP

Nasprotna stranka, tožeča stranka v prvotnem postopku:

Institut des experts en automobiles

1. Predmet spora in podatki o njem:

- 1 TP je več let opravljal poklicno dejavnost izvedenca avtomobilske stroke v Belgiji.
- 2 TP od 28. januarja 2014 prebiva v Velikem vojvodstvu Luksemburg in izjavlja, da od takrat v tej državi opravlja svojo glavno dejavnost.
- 3 Institut belge des experts en automobiles (belgijski inštitut izvedencev avtomobilske stroke, v nadaljevanju: IEA) je septembra 2015 pozval TP, naj uredi svoj položaj, in ga zaprosil, naj se vpiše na seznam polnopravnih članov tega inštituta.
- 4 TP izpodbija obveznost vpisa na seznam polnopravnih članov IEA. Poleg tega izjavlja, da je nekaj izvedenskega dela opravil tudi zunaj Velikega vojvodstva Luksemburg (v Belgiji, Franciji, Nemčiji in Švici), in na tej podlagi prosi za vpis na seznam izvedencev avtomobilske stroke, ki občasno in priložnostno opravljajo dejavnost v Belgiji.

- 5 IEA meni, da TP brez vpisa na seznam polnopravnih članov tega inštituta v Belgiji opravlja nezakonito in nelojalno dejavnost izvedenca avtomobilske stroke.
- 6 IEA je 28. februarja 2017 pri predsedniku Tribunal de commerce du Hainaut, division Charleroi (gospodarsko sodišče v Hainautu, oddelek v Charleroiu, Belgija) proti TP vložila tožbo za opustitev dejavnosti izvedenca avtomobilske stroke in uporabe naziva izvedenca avtomobilske stroke.
- 7 TP je z nasprotno tožbo predlagal, naj se odloči, da je vpisan na seznam izvedencev avtomobilske stroke, ki dejavnost opravljajo občasno in priložnostno.
- 8 Predsednik je s sodbo z dne 29. novembra 2017 v bistvu ugodil opustitveni tožbi in zavrnil nasprotno tožbo.
- 9 TP je 15. februarja 2018 pri Cour d'appel de Mons (pritožbeno sodišče v Monsu, Belgija) vložil pritožbo zoper to sodbo.
- 10 Cour d'appel (pritožbeno sodišče) je s sodbo z dne 3. decembra 2019:
 - odločilo, da ima TP na podlagi dokumentov, ki jih je predložil, sedež v Velikem vojvodstvu Luksemburg v smislu Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij;
 - ugotovilo, da TP od leta 2016 prosi za vpis na seznam izvedencev avtomobilske stroke, ki dejavnost opravljajo občasno in priložnostno v smislu člena 6 zakona z dne 15. maja 2007, vendar je njegov vpis zavrjen z obrazložitvijo, da njegove storitve niso niti „občasne“ niti „priložnostne“.

2. Zadevne določbe:

Pravo Unije

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij

- 11 V uvodni izjavi 5 je navedeno:

„Z ozirom na različne sisteme, ki so vzpostavljeni za občasno ali priložnostno čezmejno opravljanje storitev na eni strani in za ustanovitev na drugi strani, je potrebno jasno določiti merila za razlikovanje med tema dvema pojmomoma v primeru premika ponudnikov storitev na ozemlje države članice gostiteljice.“
- 12 V uvodni izjavi 7 je navedeno:

„Države članice gostiteljice lahko, kadar je to potrebno in v skladu z zakonodajo Skupnosti, določijo zahteve po prijavi. Te zahteve ne smejo nesorazmerno

obremeniti ponudnikov storitev niti ovirati ali zmanjšati privlačnosti uresničevanja svobode opravljanja storitev. [...]"

13 Člen 5 določa:

„Načelo svobode opravljanja storitev

1. Brez poseganja v posebne določbe zakonodaje Skupnosti in v člena 6 in 7 te direktive, države članice ne smejo iz kakršnega koli razloga, povezanega s poklicnimi kvalifikacijami, omejevati svobode opravljanja storitev v drugi državi članici:

(a) če je ponudnik storitev zakonito ustanovljen v državi članici za namene opravljanja istega poklica v tej državi članici (v nadaljnjem besedilu: ‚država članica sedeža‘), in

[...]

2. Določbe tega naslova se uporabljajo le, kadar ponudnik storitev opravlja storitve na ozemlju države članice gostiteljice, da bi občasno in priložnostno opravljal poklic iz odstavka 1.

Občasna in priložnostna narava opravljanja storitev se oceni za vsak primer posebej, predvsem glede na trajanje, pogostnost, rednost in stalnost.

3. Kadar ponudnik storitev opravlja storitve drugje, zanj veljajo poklicna pravila poklicne, zakonske ali upravne narave, neposredno povezana s poklicnimi kvalifikacijami, kot je opredelitev poklica, uporaba nazivov in huda malomarnost pri opravljanju poklica, ki je neposredno in izrecno povezana z zaščito potrošnikov in varnostjo, kot tudi disciplinske določbe, ki se uporabljajo v državi članici gostiteljici za strokovnjake, ki opravljajo isti poklic v tej državi članici.“

14 Člen 6 določa:

„Izjeme

Država članica gostiteljica v skladu s členom 5(1) oprosti ponudnike storitev s sedežem v drugi državi članici obveznosti, ki jih nalaga osebam tega poklica s sedežem na svojem ozemlju, v zvezi z:

(a) odobritvijo, registracijo ali članstvom v poklicni organizaciji ali organu. Države članice lahko, da bi olajšale uporabo veljavnih disciplinskih določb na svojem ozemlju v skladu s členom 5(3), določijo bodisi avtomatično začasno registracijo bodisi pro-forma članstvo v taki poklicni organizaciji ali organu [...]"

15 Člen 7 določa:

„Prijava, ki se mora oddati vnaprej, če ponudnik storitev opravlja storitve drugje

1. Države članice lahko zahtevajo, da ponudnik storitev, ob prvem opravljanju storitev v drugi državi članici, obvesti pristojni organ v državi članici gostiteljici s pisno prijavo, ki se odda vnaprej in zajema podrobne podatke o kakršnem koli zavarovalnem kritju ali drugih načinih osebnega ali kolektivnega zavarovanja v zvezi s poklicno odgovornostjo. Tako prijavo je treba enkrat na leto podaljšati, če namerava ponudnik storitev v tem letu opravljati občasne ali priložnostne storitve v tej državi članici. Ponudnik storitev lahko prijavo odda po kakršni koli poti. [...]"

Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu

16 V uvodni izjavi 31 je navedeno:

„Ta direktiva je v skladu z in ne vpliva na Direktivo 2005/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij. [...] V zvezi z začasnim čezmejnim opravljanjem storitev pa odstopanje od določbe o svobodi opravljanja storitev v tej direktivi zagotavlja, da določba ne vpliva na naslov II o svobodi opravljanja storitev iz Direktive 2005/36/ES. Zato določba o svobodi opravljanja storitev ne vpliva na nobenega od ukrepov, ki se uporabljajo v skladu z navedeno direktivo v državah članicah, kjer se opravlja storitev iz navedene direktive.“

17 Člen 16 določa:

„Svoboda opravljanja storitev

1. Države članice spoštujejo pravico ponudnikov, da storitev opravljajo v državi članici, v kateri sicer nimajo sedeža.

Država članica, v kateri se storitev opravlja, na svojem ozemlju zagotovi svobodo začetka opravljanja in svobodo opravljanja.

[...]

2. Države članice ne smejo omejiti pravice opravljanja storitev, če ima ponudnik sedež v drugi državi članici, z uveljavljanjem katere koli od naslednjih zahtev:

- (a) obveznosti, da mora ponudnik imeti sedež na njihovem ozemlju;
- (b) obveznosti, da ponudnik od njenih pristojnih organov pridobi dovoljenje, vključno z vpisom v register ali registracijo pri poklicnem telesu ali združenju na njihovem ozemlju, razen kadar je to predvideno v tej direktivi ali v drugih instrumentih zakonodaje Skupnosti[.]“

18 Člen 17 določa:

„Dodatna odstopanja v zvezi s svobodo opravljanja storitev

Člen 16 se ne uporablja za:

[...]

(6) zadeve iz naslova II Direktive 2005/36/ES in zahteve držav članic, v katerih se storitev opravlja, ki dejavnost omejujejo na posamezne poklice[.]“

Nacionalno pravo

Zakon z dne 12. februarja 2008 o uvedbi splošnega okvira za priznavanje poklicnih kvalifikacij EU

19 S členom 6, ki ima enako besedilo, je prenesen člen 5(2) Direktive 2005/36:

„Določbe tega naslova se uporabljajo le, kadar ponudnik storitev opravlja storitve na ozemlju Belgije, da bi občasno in priložnostno opravljal poklic iz člena 7(1).

Občasna in priložnostna narava opravljanja storitev se oceni za vsak primer posebej, predvsem glede na trajanje, pogostnost, rednost in stalnost.“

20 S členom 8 (oprostitve dovoljenja) je prenesen člen 6 Direktive 2005/36.

21 S členom 9 (sistem prijave prvega opravljanja storitev) je prenesen člen 7 Direktive 2005/36.

Zakon z dne 15. maja 2007 o priznavanju in zaščiti poklica izvedenca avtomobilske stroke in ustanovitvi inštituta izvedencev avtomobilske stroke

22 Člen 5 določa:

1. Status polnopravnega člana ali pripravnika inštituta izvedencev avtomobilske stroke se podeli vsaki fizični osebi, ki želi imeti sedež v Belgiji kot izvedenec avtomobilske stroke in zaprosi za to ter izpolnjuje naslednje pogoje:

[...]

(2) predloži eno od naslednjih dokazil o poklicnih kvalifikacijah:

[...]

(b) potrdilo o kompetenci ali dokazilo o formalnih kvalifikacijah, ki ga je izdala država članica Evropske unije, [...] v primerih in v skladu s pogoji, določenimi v poglavju I naslova III zakona z dne 12. februarja 2008 o uvedbi novega splošnega okvira za priznavanje poklicnih kvalifikacij ES; [...]"

23 Člen 6 določa:

„Če državljani držav članic Evropske unije [...] v okviru svobode opravljanja storitev prvič odidejo na ozemlje Belgije, da bi občasno in priložnostno opravljali poklic izvedenca avtomobilske stroke, o tem v pisni izjavi predhodno obvestijo pristojno komisijo sveta inštituta v skladu s členom 9(1) zakona z dne 12. februarja 2008 o uvedbi novega splošnega okvira za priznavanje poklicnih kvalifikacij ES. [...] Vpišejo se v register opravljanja storitev v skladu s členom 8(a) zgoraj navedenega zakona [...]“

3. Presoja Cour d'appel (pritožbeno sodišče)

- 24 Cour d'appel (pritožbeno sodišče) najprej poudarja, da je Direktiva 2006/123 o storitvah na notranjem trgu izrecno pustila nespremenjeno ureditev opravljanja storitev, vzpostavljeno z Direktivo 2005/36 o priznavanju poklicnih kvalifikacij. Če se povzame besedilo uvodne izjave 31 Direktive o storitvah, določba o svobodi opravljanja storitev ne vpliva na nobenega od ukrepov, ki se v skladu z Direktivo 2005/36 uporabljajo v državah članicah, v katerih se storitev opravlja.
- 25 Direktiva 2005/36/ES je bila v belgijsko pravo delno prenesena z zakonom z dne 12. februarja 2008, v skladu s katerim se svoboda opravljanja storitev uporablja le, kadar ponudnik storitev opravlja storitve na ozemlju Belgije, da bi občasno in priložnostno opravljal [svojo dejavnost].
- 26 Zakon z dne 15. maja 2007, ki se nanaša prav na izvedence avtomobilske stroke, določa isto načelo svobode opravljanja storitev, kadar se dejavnosti opravljajo občasno in priložnostno.
- 27 V obravnavani zadevi ima TP, potem ko je dolga leta imel sedež v Belgiji, zdaj sedež v Velikem vojvodstvu Luksemburg in je zaprosil, naj se v Belgiji njegovo ime vpiše na seznam izvedencev avtomobilske stroke, ki dejavnost opravljajo občasno in priložnostno v smislu člena 6 zakona z dne 15. maja 2007.
- 28 Vložil je povzetek storitev znotraj Skupnosti, iz katerega je razvidno, da je opravil nekaj nalog v Belgiji, da pa večina njegove dejavnosti zdaj poteka zunaj belgijskega ozemlja. Obsega dejavnosti ni zlahka oceniti, vendar ga je mogoče opredeliti kot „dodatnega“: omenjeno je bilo razmerje 1 proti 100.
- 29 IEA je zavrnil vpis TP na seznam izvedencev avtomobilske stroke, ki dejavnost opravljajo občasno in priložnostno, ker ne opravlja občasne dejavnosti, temveč le nadaljuje prejšnjo dejavnost, ker je imel več kot 25 let sedež v Belgiji. Cour d'appel (pritožbeno sodišče) meni, da to pomeni, da obstoj prejšnje trajne in redne dejavnosti v državi članici prepoveduje, da bi se ista dejavnost štela za občasno, potem ko je bil sedež prenesen v drugo državo članico.
- 30 Cour d'appel (pritožbeno sodišče) se sprašuje, ali ta zavrnitev ne ovira svobode ustanavljanja v Velikem vojvodstvu Luksemburg. Sodišču torej postavlja prvo vprašanje, navedeno spodaj pod točko (a).

- 31 IEA je nato zavrnil vpis TP v register izvedencev avtomobilske stroke, ki dejavnost opravljajo občasno in priložnostno, z obrazložitvijo, da je v letih 2016 in 2017 (vsaj eno storitev na četrletje in od tri do pet storitev v 3. in 4. četrletju 2016) v Belgiji opravljal dejavnost tako, da je bila redna, in ne več priložnostna.
- 32 Cour d'appel (pritožbeno sodišče) je pozvalo IEA, naj pojasni, od katerega trenutka naj bi dejavnost prenehala biti priložnostna, saj sklicevanje le na pojme trajanja, pogostnosti, rednosti in stalnosti ostaja nenatančno.
- 33 Na lestvici med „posamezen“ ali „enkrat“ in „storitve v manjšem obsegu glede na dejavnost s polnim delovnim časom“ (primer: razmerje 1 do 100) nenatančnost člena 6 zakona z dne 12. februarja 2008 organu, ki odloča o vpisu na seznam, omogoča vse razlage in s tem določeno samovoljnost.
- 34 Ker je treba občasno in priložnostno naravo zadevnih dejavnosti presojati ne le glede na trajanje storitve, temveč tudi glede na njeno pogostnost, rednost in stalnost, Cour d'appel (pritožbeno sodišče) iz tega sklepa, da določeno ponavljanje ni *a priori* izključeno.
- 35 Poleg tega v nasprotju s tem, kar trdi IEA, občasna narava storitve ponudniku storitve ne bi smela preprečiti, da v državi članici, v kateri se opravlja storitev, ne bi imel določene infrastrukture, kot je pisarna.
- 36 Zato Cour d'appel (pritožbeno sodišče) Sodišče v drugem vprašanju, navedenem pod točko (b), sprašuje o skladnosti razlage, ki jo je navedel IEA, z zgoraj navedenimi določbami Direktive, in sicer v bistvu s členi 5, 6 in 7 Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

4. Vprašanja za predhodno odločanje:

- 37 Cour d'appel (pritožbeno sodišče) Sodišču postavlja ti vprašanja za predhodno odločanje:
- (a) Ali je določbe členov 5[(1), točka 2(b), in člena] 6 belgijskega zakona z dne 15. maja 2007 o priznavanju in zaščiti poklica izvedenca avtomobilske stroke v povezavi z določbami zakona z dne 12. februarja 2008 o uvedbi splošnega okvira za priznavanje poklicnih kvalifikacij EU, zlasti členov 6, 8 in 9, mogoče razlagati tako, da se ponudnik storitve, ki prestavi kraj svojega sedeža v drugo državo članico, ne bi mogel po tej spremembi v svoji državi izvora, to je Belgiji, vpisati v register občasnih in priložnostnih ponudnikov storitev pri IEA, da bi v tej državi opravljal občasno in priložnostno dejavnost? Ali je taka razlaga združljiva s svobodo ustanavljanja, priznana v pravu Unije?
- (b) Ali je razlaga določb členov 5[(1), točka 2(b), in člena] 6 belgijskega zakona z dne 15. maja 2007 o priznavanju in zaščiti poklica izvedenca avtomobilske stroke v povezavi z določbami zakona z dne 12. februarja 2008 o uvedbi splošnega okvira za priznavanje poklicnih kvalifikacij EU, zlasti členov 6, 8 in 9 –

v skladu s katero bi pojem občasne in priložnostne dejavnosti izključeval možnost, da ponudnik storitev s sedežem v državi članici izvora opravlja storitve v namembni državi članici, če se te storitve do določene mere ponavljajo, vendar niso redne, ali da ima v tej državi določeno infrastrukturo – združljiva z določbami zgoraj navedene direktive?

DELOVNI DOKUMENT